

แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์การทำเครื่องเบญจรงค์ ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ ตำบลดอนไถ่ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

โชติยา จันตะ¹, ธัญญ์วี รัตนนันทวรกิตต์¹ และ สิริพร เขตเจนการ^{2*}

¹ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม

*skhetjenkam@webmail.npru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไถ่ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไถ่ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์การทำเครื่องเบญจรงค์ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไถ่ จังหวัดสมุทรสาคร งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานรัฐ ผู้นำชุมชน และคนในชุมชน ผู้ประกอบการร้านค้า และนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวหรือเคยเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 20 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) บริบทพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไถ่ เป็นหมู่บ้านแห่งการผลิตเครื่องเบญจรงค์ที่มีความประณีตสวยงามมีคุณภาพและธำรงอัตลักษณ์ความเป็นไทย อีกทั้งยังเป็นอุตสาหกรรมภายในครัวเรือน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม ทรัพยากรในพื้นที่มีทั้งเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและถูกสร้างขึ้นและถูกดูแลรักษาโดยคนในชุมชน 2) รูปแบบการท่องเที่ยวของชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ ตำบลดอนไถ่ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเชิงวิถีชีวิตชุมชน มีการสอดแทรกองค์ความรู้ผ่านกิจกรรมการทำเครื่องเบญจรงค์และผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์สะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิต ตลอดจนวัฒนธรรม 3) แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์การทำเครื่องเบญจรงค์ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ มีแนวทางดังนี้ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การเพิ่มช่องทางและภาษาต่างประเทศในการใช้ประชาสัมพันธ์ให้หลากหลาย 2) ด้านการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ ขั้นตอนของแต่ละกิจกรรมให้น่าสนใจ การกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวอยากร่วมลงมือทำมากขึ้นโดยการสร้างเสริมโอกาสในการเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ของชุมชนและนักท่องเที่ยว 3) ด้านการออกแบบกิจกรรมการทำเครื่องเบญจรงค์ในเทศกาลต่างๆ

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เครื่องเบญจรงค์ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

Guidelines for Developing Creative Tourism Activities at Benjarong Village Don Kai Di Community, Don Kai Di Subdistrict, Krathum Baen District, Samut Sakhon Province

Chothiya Janta¹, Thanrawee Thananonworakit¹, and Siriporn Khetjenkarn^{2*}

¹Tourism and Hotel Department, The Faculty of Humanities and Social Sciences,
Nakhon Pathom Rajabhat University, Nakhon Pathom

²Lecturer of Tourism and Hotel Department, The Faculty of Humanities and Social Sciences,
Nakhon Pathom Rajabhat University, Nakhon Pathom

*skhetjenkarn@webmail.npru.ac.th

Abstract

This study has purposes 1) to study the context of Benjarong Village, Don Kai Dee Sub-district, Krathum Baen District, Samut Sakhon Province, 2) to study creative tourism patterns of Benjarong Village, Don Kai Dee Sub-district, Krathum Baen District, Samut Sakhon Province, and 3) to develop guidelines for the development of creative tourism making Benjarong utensils activity in Don Kai Dee Benjarong Village, Don Kai Dee Sub-district, Krathum Baen District, Samut Sakhon Province. This research was qualitative research. The key informants of 20 people included representatives of government agencies, community leaders, local residents, entrepreneurs, and tourists who have been to this area. From the research results, it was found that: 1) the community context of Benjarong Village, Don Kai Dee Subdistrict, was a village of Benjarong production that is exquisite, beautiful, high quality, and maintains a Thai identity. It was also a household industry. It was a unique attraction. Resources in the area are both spontaneous and created, and maintained by the community. 2) The tourism pattern of Benjarong Don Kai Dee Village Community is in the form of creative tourism and a way of life. The activities and products of Benjarong also reflect local wisdom. 3) In terms of the guidelines for developing creative tourism activities for making Benjarong at Benjarong Don Kai Dee Village a community, it should be developed in: 1) public relations, such as adding diversifying channels and foreign languages; 2) creating creative tourism activities, specifically the steps of each activity that encourage tourists to take more action by creating learning opportunities and interactions between communities and tourists; and 3) activities for making Benjarong in specific festivals.

Keywords: Creative tourism, Benjarong, creative tourism activity

1. บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ช่วงเดือนธันวาคม 2562 ทำให้การท่องเที่ยวทั่วโลกหยุดชะงัก จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ติดลบร้อยละ 22.7 จากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 และหยุดนิ่งต่อเนื่องมาจนถึงเดือนเมษายน 2563 ด้วยการลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวสูงถึงร้อยละ 97 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันในปี 2562 ถือเป็นช่วงตกต่ำที่สุดในรอบ 10 ปีที่ผ่านมาหลังจากวิกฤติการเงินของโลกในปี 2552 ส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยในไตรมาสแรกของปี 2563 โดยลดลงร้อยละ 38.01 สำหรับการท่องเที่ยวภายในประเทศโดยคนไทย (ไทยเที่ยวไทย) ก็เป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยลดลงร้อยละ 30.77 [1] วิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้การเดินทางระหว่างประเทศลดลง รูปแบบการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปโดยการท่องเที่ยวภายในประเทศได้รับความนิยมมากขึ้น การท่องเที่ยวชุมชนถือเป็นอีกรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมาโดยตลอด รูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนจะเป็นรูปแบบที่ทำให้สามารถเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ โดยมีการถ่ายทอดที่แตกต่างไปตามแต่ละวิถีชีวิตของชุมชนหรือถ่ายทอดโดยผ่านตัวกลางเป็นรูปแบบของผลงานในด้านต่าง ๆ [2]

ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นหมู่บ้านแห่งการผลิตเครื่องเบญจรงค์ที่มีความประณีตสวยงามมีคุณภาพและธำรงอัตลักษณ์ความเป็นไทย การผลิตเครื่องเบญจรงค์เป็นอุตสาหกรรมภายในครัวเรือนซึ่งออกแบบรูปร่างและลวดลายด้วยความคิดสร้างสรรค์ของชุมชนจนกลายเป็นของที่ระลึกที่มีประโยชน์ใช้สอยมากมาย ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดียังได้รับรางวัลชนะเลิศหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นของมูลนิธิหม่อมงามจิตต์บุรฉัตรในปี พ.ศ. 2544 และได้รับรางวัลสินค้าโอท็อป (OTOP) ระดับ 5 ดาว ในปี พ.ศ. 2546 [3] ด้วยลวดลายและสีสันที่มีความหลากหลาย เป็นชุมชนต้นแบบที่สืบสานและอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมเครื่องเบญจรงค์ไทยให้ยั่งยืนคงความเป็นอัตลักษณ์ มีตลาดรองรับทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ [4]

ปัจจุบันเครื่องเบญจรงค์ไม่ได้ถูกเป็นที่นิยมนำมาใช้เหมือนในสมัยก่อนเพราะด้วยยุคสมัยที่มีความเปลี่ยนแปลงไป สิ่งต่างๆ ถูกสร้างขึ้นมาทดแทนการใช้ถ้ายามที่มีลวดลายไทยลายต่างๆ ที่มีราคาค่อนข้างสูง การเรียนรู้การทำเครื่องเบญจรงค์ก็มีความลดน้อยลง อีกทั้งยังต้องอาศัยฝีมือที่มีความชำนาญ โดยเฉพาะลวดลายเก่าแก่ทำให้เครื่องเบญจรงค์ได้รับความนิยมน้อยลงหรือได้รับความนิยมแค่เฉพาะกลุ่ม อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาของสมพันธ์ ทิพย์มงคล และอชิพัชร วิจิตสถิตรัตน์ [5] เรื่องการศึกษากระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำเครื่องเบญจรงค์อันเป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่า ชี้ให้เห็นว่า สมบัติทางวัฒนธรรมของชุมชนดอนไก่ดีที่ควรค่าแก่การศึกษาเรียนรู้และเผยแพร่ส่งต่อองค์ความรู้ที่ผ่านการกลั่นกรอง ปรับปรุงและพัฒนา จนได้องค์ความรู้ที่สมบูรณ์และสอดคล้องเข้ากับยุคสมัย แม้ว่าสถานะของพื้นที่โดยรอบจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย ทั้งในสถานะสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมก็ตาม คือเครื่องเบญจรงค์ที่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ที่มีความโดดเด่นและสวยงาม และปัจจุบันยังมีการพัฒนารูปแบบให้ทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับประโยชน์การใช้สอยของผู้บริโภคด้วย ศิริพันธ์ มิ่งขวัญ และคณะ [6] เสนอแนะว่า ควรพัฒนาสินค้าที่มีให้กลายเป็นของฝากและมีลวดลายที่สวยงามมีความเหมาะสมในการเป็นของที่ระลึกของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีที่ยังคงเอกลักษณ์เอาไว้เช่นเดิม อีกทั้งยังมีผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องแหล่งผลิตเครื่องเบญจรงค์ไทย พบว่า หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตสมุทรสาครในกระบวนการผลิตรูปแบบของผลิตภัณฑ์ทั้ง 5 แหล่งผลิตที่สำคัญในสมุทรสาคร ได้แก่ แหล่งผลิตที่ตำบลบางโทรัด แหล่งผลิตที่หมู่บ้านดอนไก่ดี แหล่งผลิตที่ตำบลท่าเสา แหล่งผลิตที่ตำบลคลองมะเดื่อและแหล่งผลิตที่ตำบลนาดี [7] จากกรณีศึกษาและงานวิจัยที่กล่าวมายังไม่มีการศึกษาเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับกับการทำเครื่องเบญจรงค์ และยังขาดความน่าสนใจในตัวกิจกรรมแบบดั้งเดิมทำให้ตัวกิจกรรมแบบดั้งเดิมไม่มีความน่าสนใจมากเท่าที่ควร สิ่งนี้จึงเป็นปัญหาวิจัยที่คณะวิจัยเห็นความจำเป็นที่จะศึกษาในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนารูปแบบของกิจกรรมการทำเครื่องเบญจรงค์ การทำลวดลายเบญจรงค์แบบร่วมสมัย จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามามีส่วนร่วม และดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมมากขึ้น เพื่อให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์อย่างยั่งยืนจากการท่องเที่ยว ทั้งในส่วนของกระจายรายได้สู่ผู้คนภายในชุมชนกันทั่วถึง สร้างอาชีพให้กับคนในชุมชน สร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อเป็นการดึงดูดผู้คนและนักท่องเที่ยวให้กลับมาที่มีความสนใจกับการเรียนรู้การทำเครื่องเบญจรงค์และท่องเที่ยวแบบเรียนรู้วิถีชีวิต

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี จังหวัดสมุทรสาคร
- 2) เพื่อศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี จังหวัดสมุทรสาคร
- 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์การทำเครื่องเบญจรงค์ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี จังหวัดสมุทรสาคร

3. การทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.1 ความหมาย รูปแบบ และปัจจัยทางการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว คือ การเดินทางโดยชั่วคราวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง [8] โดยไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อการหารายได้ [3] และไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือการนำไปพำนักอยู่เป็นประจำ แต่เดินทางโดยมีวัตถุประสงค์ในหลากหลายอย่าง เช่น เพื่อการพักผ่อนผ่อนคลาย เพื่อการหาความสนุกและสิ่งใหม่ๆ เพื่อการประชุมสัมมนา หรือเพื่อการติดต่อธุรกิจต่างๆ ตลอดจนการเดินทางเพื่อไปเยี่ยมญาติ [9] เป็นต้น

รูปแบบการท่องเที่ยว สามารถจัดแบ่งออกตามปัจจัยได้หลายอย่าง ซึ่งทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันออกไป เช่น

1) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศธรณีวิทยา การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ 2) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวทางงานวัฒนธรรมและประเพณี การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท และ 3) รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวแบบผจญภัยการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน [10]

ปัจจัยทางการท่องเที่ยว ประกอบไปด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้ [11] 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) เช่น สิ่งดึงดูดใจเชิงธรรมชาติ (Natural Attractions) สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น (Built Attractions) สิ่งดึงดูดใจเชิงชุมชนสัมพันธ์ (Social Attractions) ซึ่งเป็นสาเหตุให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว 2) กิจกรรม (Activities) สถานที่ท่องเที่ยวควรจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ (Activities) ที่นักท่องเที่ยว สามารถทำในช่วงเวลาที่พำนักและท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของการท่องเที่ยวและช่วงเวลาพักผ่อนของนักท่องเที่ยว กิจกรรมต่างๆ ควรมีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย 3) การเข้าถึง (Access) สภาพการเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) หมายถึง สภาพการคมนาคมไปสู่แหล่งท่องเที่ยว นั้นๆ มีความสะดวกสบายและเหมาะต่อการเดินทางท่องเที่ยวโดยพิจารณาจากระยะทางการเดินทางจากจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยว (ตัวเมือง) มาสู่แหล่งท่องเที่ยว (ชุมชน) และวิธีการเดินทางเข้าถึงพื้นที่ สภาพเส้นทาง 4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สิ่งบริการขั้นพื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวและระบบสาธารณูปการ ซึ่งมีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ 5) ที่พัก (Accommodation) สถานที่ท่องเที่ยวควรมีจำนวนที่พักที่เพียงพอ พร้อมทั้งมีความหลากหลาย ด้านราคาและการบริการและมีความเหมาะสมต่อสถานที่ และที่พักควรอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวนัก

3.2 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) คือ การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และเอกลักษณ์ของชุมชนหรือสถานที่นั้น ๆ จากประสบการณ์ตรง หรือร่วมสร้างประสบการณ์ที่ดีกับเจ้าของวัฒนธรรม หรือมีปฏิสัมพันธ์กับคนในพื้นที่ ทั้งจากการพูดคุย ทดลองทำและการใช้ชีวิตร่วม เป็นการนำวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่แบบเดิมมาสร้างสรรค์รูปแบบการท่องเที่ยวในแบบใหม่ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นและเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของผู้คนในชุมชนมากยิ่งขึ้น การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เป็นแนวคิดที่ถูกรับเสนอโดย Raymond และ Richards โดยให้คำนิยามไว้ว่า การท่องเที่ยวซึ่งมอบโอกาสให้กับผู้เดินทางในการพัฒนาศักยภาพการสร้างสรรค์ของตนผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จริงที่เป็นไปตามลักษณะเฉพาะของพื้นที่เป้าหมายที่ได้ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเกิดความผูกพันกับรูปแบบของวัฒนธรรมในจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวใน

รูปแบบของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลาย เช่นการร่วมในการทำงานฝีมือทำอาหาร งานศิลปะของท้องถิ่นนั้นๆ เป็นต้น [12] โดยการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จะมาเติมเต็มประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวได้

3.3 กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

กิจกรรมการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่เพิ่มทักษะและประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งเกิดจากการการเรียนรู้และการทดลองทำ นักท่องเที่ยวได้รับความรู้รวมถึงทักษะที่เป็นสิ่งแปลกใหม่จากการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในพื้นที่รวมถึงสิ่งแวดล้อมรอบๆ พื้นที่ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ประกอบไปด้วย การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ การพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องราวกับคนในพื้นที่ การอบรม รวมถึงการที่คนในพื้นที่ได้ถ่ายทอด ความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว การทดลองท เป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้าไปมีส่วนร่วมและมีประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะพัฒนาศักยภาพของตนเองผ่านการลงมือทำ ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเอง มีการส่งต่อประสบการณ์ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากคนในพื้นที่ รวมถึงการเคารพกฎ กติกา ประเพณีปฏิบัติของคนในพื้นที่ท่องเที่ยว [12]

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับวิจัยที่มีข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งการศึกษาต่างๆเช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต การศึกษาประกอบไปด้วยขั้นตอน การรวบรวมเอกสาร การคัดเลือกเอกสาร และการวิเคราะห์เอกสาร

2) สืบค้นพื้นที่วิจัย หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ เพื่อให้ได้ข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลในด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชน

3) ออกแบบข้อคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำวิจัยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของเนื้อหา และให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหาปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ดียิ่งขึ้น และส่งต่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจทานและให้คำแนะนำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4) นำแบบสัมภาษณ์ที่เสร็จสมบูรณ์ ไปสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงจำนวน 20 คน ได้แก่ผู้นำชุมชน 1 คน ผู้สอนทำเครื่องเบญจรงค์ 1 คน ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนดอนไถ่ 4 คน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 1 คน ผู้ประกอบการร้านอาหาร 1 คน ร้านขายเครื่องเบญจรงค์ 1 คน บ้านพักโฮมสเตย์ 1 คน นักท่องเที่ยว 10 คน

5) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปลงตารางแจกแจงตามข้อคำถามในแต่ละประเด็น ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์เนื้อหาภายใต้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์และสรุปผลอภิปรายเพื่อนำมาสร้างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การทำเครื่องเบญจรงค์ ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ ตำบลดอนไถ่ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

5. ผลการวิจัย

5.1 เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ ตำบลดอนไถ่ จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไถ่ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นกลุ่มธุรกิจชุมชนที่เป็นการท่องเที่ยวชุมชน ที่มีกิจกรรมและบริการต่าง ๆ บริการให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวอย่างหลากหลาย รวมทั้งผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ที่ทางชุมชนตั้งใจนำเสนอและถ่ายทอดเอกลักษณ์ฝีมือความสวยงามต่อนักท่องเที่ยว พิจารณาตั้งแต่บริบทสถานที่ของพบว่า ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไถ่ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นชุมชนที่เกิดจากการรวมตัวกันของลูกจ้างที่เคยทำงานอยู่ในโรงงาน ขาม หรือโรงงานเสถียรภาพ ซึ่งเป็นโรงงานผลิตถ้วยชามขนาดใหญ่ ซึ่งในปัจจุบันได้เลิกกิจการไปแล้ว ลูกจ้างที่มีฝีมือในการทำถ้วยชามเหล่านี้จึงรวมตัวกันเป็นกลุ่มธุรกิจขนาดเล็กผลิตเครื่องถ้วยชามเขียนลายแบบอย่างเบญจรงค์พัฒนาฝีมือขึ้นมาเรื่อย ๆ และตั้งตัวเป็นกลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไถ่ จนทำให้เกิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เต็มไปด้วยกิจกรรมที่มีการสอดแทรกองค์ความรู้ผ่านการทำกิจกรรมหรือการแสดงออกต่าง ๆ

ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ตำบลไก่ดี อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาครยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอื่น ๆ อีกเช่น วัดท่าเสา และ วัดดอนไก่ดี ชุมชนมีความร่วมมือกันดูแลรักษาทรัพยากรภายในชุมชน

ภาพที่ 1 ร้านเครื่องเบญจรงค์ภายในชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี
ที่มา: คณะวิจัย

5.2 เพื่อศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี จังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีมีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเชิงวิถีชีวิตที่สามารถถ่ายทอดผ่านกิจกรรมและวิถีชีวิตของผู้คนภายในชุมชน แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งไทยและนานาชาติให้เกิดความสนใจเข้ามาเยี่ยมชมเครื่องเบญจรงค์ เรียนรู้วิถีชีวิตและร่วมกิจกรรม ดังนี้

1) เครื่องเบญจรงค์ เป็นงานศิลปหัตถกรรมที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณอดีตมีการสั่งทำจากประเทศจีน โดยกำหนดรูปร่างและลวดลายตามความนิยมของคนไทย สมัยก่อนเครื่องเบญจรงค์ได้ใช้สีวาดระบายเพียงแค่ 3 สี เท่านั้น ก่อนที่จะพัฒนามาเป็นเครื่องเบญจรงค์ 5 สี จึงใช้ชื่อเรียกว่า เบญจรงค์ ที่หมายถึงเครื่องเคลือบที่วาดสีลงไป โดยความโดดเด่นของเครื่องเบญจรงค์หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี อยู่ที่เรื่องของคุณภาพทำให้ขั้นตอนในการผลิตเครื่องเบญจรงค์ของที่นี่ต้องเริ่มต้นด้วยการเลือกเครื่องปั้นเนื้อขาวอย่างดี เพื่อนำมาวาดเขียนลาย และลงสีที่มีทั้งแบบมันแบบดั้งเดิม และแบบนูน ด้าน ที่เป็นแบบใหม่ เมื่อวาดลายเสร็จแล้วจะต้องนำเครื่องเบญจรงค์เข้าเตาเผาในอุณหภูมิ 800-1,200 องศา ประมาณครึ่งวัน หลังจากอบสีจากการเขียนลายจะนำเข้าเตาอบในอุณหภูมิ 800 องศา ประมาณ 3 ชั่วโมง ซึ่งจะทำให้ลายที่อยู่บนเครื่องเบญจรงค์นั้นมันสีที่สดขึ้น ผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ที่ได้ผลิตออกมามีจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการหรือเดินทางเข้ามายังชุมชนพร้อมทั้งการสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นต่าง ๆ ที่ได้นำมาปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจชุมชนแห่งนี้

2) วิถีชีวิต ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี มีรูปแบบวิถีชีวิตการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มชุมชน โดยชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์แห่งนี้มีโรงผลิตเครื่องเบญจรงค์อยู่ 5 แห่งด้วยกัน ซึ่งจะมีการแบ่งหน้าที่การอย่างชัดเจนโดยจะมีโรงปั้น 1 โรง คือ สังวาลเซรามิก เป็นโรงที่คอยปั้นเครื่องดินออกมาในรูปทรงต่างๆ ส่งต่อให้โรงเขียนลาย 4 โรง เพื่อให้ลวดลายมีความแตกต่างกันออกไป โดยในชุมชนจะแบ่งเป็น อุไรเบญจรงค์ เป็นโรงลงลายที่จะเน้นในลวดลายในแบบโบราณในสมัยรัชกาลที่ 2 และรัชกาลที่ 5 และมีการออกแบบลวดลายใหม่ๆ ที่เน้นในเรื่องของวัฒนธรรมประเพณีของประเทศไทย เช่น การละเล่นสงกรานต์ เป็นต้น แดงเบญจรงค์ โรงลงลายที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการในการใช้งานในชีวิตประจำวัน อย่างพวงกุญแจ กรอบรูป งาน ชาม เป็นต้น ปานรดาเบญจรงค์ เป็นโรงที่ลงลายเครื่องเบญจรงค์ที่มีความโดดเด่นในเรื่องของลายนกยูง ที่ภายในร้านจะมีเครื่องเบญจรงค์ที่เป็นแก้ว ถ้วยชาม และชุดน้ำชาที่มีการวาดลวดลายได้อย่างสวยงามและมีความประณีตเป็นอย่างมาก และหนูเล็กเบญจรงค์ เน้นในเรื่องของเครื่องเบญจรงค์พุทธประวัติ ลายไม้เลื้อย ลายจักรี และลายศิลปะ ที่แต่ละอันจะมีเทคนิคในการวาดลายที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งวิถีชีวิตที่น่าสนใจของชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ก็คือ การทำเครื่องเบญจรงค์ที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบ้านภายในชุมชนไม่ได้แบ่งเป็นบ้านเพื่อแข่งขันฝีมือหรือแข่งขันยอดขายของเบญจรงค์กันแต่แบ่งเพื่อความถนัดในการทำเครื่องเบญจรงค์เพราะแต่ละบ้านมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันก็ต้องมีบางอย่างที่แตกต่างกันออกไป

เครื่องเบญจรงค์และวิถีชีวิตในชุมชนเกิดเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวของชุมชนและเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ กิจกรรมการทำเครื่องเบญจรงค์นั้นเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวหลากหลายเชื้อชาติชื่นชอบในการลงมือทำด้วยตนเอง นอกจากจะใช้เวลาทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน และคนอื่นๆแล้วยังเหมือนได้ของฝากของที่ระลึกที่ทำด้วยตนเอง และถือว่าเป็นกิจกรรมหลักที่นักท่องเที่ยวนิยมทำกันเสมอ

ภาพที่ 2 การทำเครื่องเบญจรงค์ของคนในชุมชน และภาชนะ อุปกรณ์ สี

ที่มา: คณะวิจัย

5.3 เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์การทำเครื่องเบญจรงค์ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี จังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์การทำเครื่องเบญจรงค์ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกะทู้มบแม จังหวัดสมุทรสาคร ควรพัฒนาในด้านต่อไปนี้

5.3.1 ด้านกิจกรรม กระบวนการผลิตเครื่องเบญจรงค์ของหมู่บ้านดอนไก่ดียังคงอนุรักษ์การผลิตในรูปแบบของโบราณ เป็นหัตถกรรมอันประณีต ขั้นตอนการทำมีรูปแบบที่ชัดเจน สิ่งเหล่านี้เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์สู่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหัตถกรรมทรงคุณค่า แม้ว่ายุคสมัยจะเปลี่ยนแปลงไป เครื่องเบญจรงค์ก็ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ที่มีความโดดเด่นและสวยงาม อีกทั้งยังมีการพัฒนารูปแบบให้ทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับประโยชน์การใช้สอยของผู้บริโภค [5] ดังนั้น กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์การทำเครื่องเบญจรงค์จึงควรได้รับการพัฒนาตามข้อเสนอแนะต่อไปนี้

1) ควรพัฒนาให้เกิดความน่าสนใจและมีความน่าดึงดูดสามารถที่จะทำให้นักท่องเที่ยวหรือผู้คนที่สนใจเข้ามา ร่วมทำกิจกรรมได้ง่ายมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการสร้างสรรค์และพัฒนากิจกรรมไม่ได้เป็นแค่การดึงดูดผู้คนแต่ยังเป็นการพัฒนาตามยุคสมัยที่มีความเปลี่ยนแปลงให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆได้อย่างง่ายและกลุ่มคนที่หลากหลายสนใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนมากยิ่งขึ้น กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่จึงควรได้รับการพัฒนาในเรื่องของการเสริมสร้างและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมและอยากลงมือทำมากขึ้น

ภาพที่ 3 ตัวอย่างโปสเตอร์ขั้นตอนการทำเครื่องเบญจรงค์ของชุมชน

ที่มา: คณะวิจัย

2) ควรเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมต่างๆ โดยการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว เป็นกระบวนการผลิตเครื่องเบญจรงค์ของหมู่บ้าน ดอนไก่อีดยังคงอนุรักษ์การผลิตในรูปแบบของโบราณ เป็นหัตถกรรมงานประณีตที่ฝีมือทำเพียงเท่านั้นไม่ได้ใช้เทคโนโลยีและ เครื่องจักรใดๆเข้ามาเกี่ยวข้อง สิ่งที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนารูปแบบของเครื่องเบญจรงค์ให้สอดคล้องไปกับยุคสมัยคือ ความรู้สึก การสังเกต การคิดและการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ [5] ขั้นตอนกิจกรรมการทำเบญจรงค์ของชุมชนให้มีรูปแบบที่ชัดเจน คือ 1.เตรียมเครื่องชา 2.เขียนลาย 3.ลงสี 4.วนทอง 5.เผาเคลือบ

3) เพิ่มกิจกรรมสร้างสรรค์สร้างเครื่องเบญจรงค์ที่เหมาะสมกับเทศกาลพิเศษประจำปีในชุมชน

5.3.2 ด้านการประชาสัมพันธ์ ทางชุมชนที่ช่องทางการประชาสัมพันธ์บนสื่อออนไลน์และสื่อต่างๆที่ได้อยู่แล้วแต่ยังสามารถพัฒนาให้เกิดความน่าสนใจและเป็นการดึงดูดผู้คนให้เพิ่มขึ้นได้อีก เพราะในชุมชนเบญจรงค์ดอนไก่อี เป็นสถานที่ที่มี นักท่องเที่ยวหรือผู้คนชาวต่างชาติแวะเวียนเข้ามาอยู่บ่อยครั้ง หรือกระทั่งชาวต่างชาติที่เข้ามาเพื่อเลือกซื้อเครื่องเบญจรงค์ของทาง ชุมชนกลับไปเป็นของฝากให้เมื่อกลับไปยังประเทศของตน ซึ่งจะเป็นการดำเนินธุรกิจของชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อีได้อย่าง สร้างสรรค์ไปพร้อมกับวิถีชีวิตของชุมชน อีกทั้งยังสามารถเสริมด้วยช่องทางโซเชียลช่องทางอื่นๆ ที่ผู้สนใจสามารถเข้าถึงง่ายและ ได้รับความนิยมได้ง่าย ซึ่งสามารถคิดแนวทางการทำวิดีโอ ออกมาได้หลากหลายรูปแบบและยังสามารถเป็นสิ่งช่วยประชาสัมพันธ์ และดึงดูดให้ผู้คนเกิดความสนใจได้อีกหนึ่งช่องทาง

ภาพที่ 4 ตัวอย่างภาพประชาสัมพันธ์สำหรับสื่อสังคมออนไลน์
ที่มา: คณะวิจัย

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.3.1 การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ใช้ศักยภาพ หรือความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง คนใน ชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อี มีความพร้อมที่จะแนะนำนักท่องเที่ยวหรือให้ความรู้ต่างๆในการทำเครื่องเบญจรงค์และยังพร้อม สำหรับการเตรียมกิจกรรมให้กับนักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มสัมพันธ์ที่มากยิ่งขึ้นระหว่างคนใน ชุมชนและนักท่องเที่ยว โดยกิจกรรมหลักที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้สามารถแสดงศักยภาพของตนได้คือกิจกรรมการทำเครื่องเบญจ

รงค์ โดยคนในชุมชนจะเตรียมอุปกรณ์ต่างๆให้กับนักท่องเที่ยว โดยตัวเครื่อง เบลูจังก์ชันทางคนในชุมชนจะเป็นผู้ทำให้ก่อน แล้วให้นักท่องเที่ยวได้มาเลือกสรรภาชนะที่จะสามารถนำมาลงสีได้ด้วยตัวเองโดยจะมีเป็น แก้ว ถ้วย ชาม แจกัน และอื่นๆอีกมากมายให้นักท่องเที่ยวได้เลือกตามความต้องการ หรือการพานักท่องเที่ยวเยี่ยมชมตั้งแต่วิธีการแลในการทำเครื่องเบญจรงค์ก็ย่อมได้ มีการแนะนำและการสอนการเรียนรู้ให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างละเอียดทำให้นักท่องเที่ยวสามารถร่วมทำกิจกรรมได้อย่างสร้างสรรค์

6.3.2 การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของชุมชนที่มีความโดดเด่นของชุมชนหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อี ตำบลดอนไก่อี อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร คือเครื่องเบญจรงค์ที่มีลวดลายและมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยจะมีจุดเด่นที่แตกต่างจากที่อื่นคือรูปแบบของลวดลายการลงสี ลายเส้นต่างๆที่จะถูกสืบทอดลวดลายมาจากในโบราณและเพิ่มความเป็นเอกลักษณ์เข้ากับฝีมือที่ชำนาญเฉพาะทางของคนในชุมชนให้เกิดออกมาเป็นเครื่องเบญจรงค์ที่มีลวดสีสวยงามสดงดงาม ผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ทุกชิ้นที่ถูกทำขึ้น จะต้องผ่านกระบวนการต่างๆอย่างละเอียดและประณีต โดยเริ่มจากโรงปั้น แบ่งออกไปยังโรงลงสีทั้ง 4 โรง เพื่อให้ได้ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละโรงเป็นจุดเด่นที่แตกต่างกันออกไปและยังถือเป็นของฝากที่มีคุณค่าเหมาะแก่การเลือกซื้อไปเป็นของฝาก ณ โอกาสต่างๆอีกด้วย อีกทั้งการสร้างสรรคกิจกรรมของชุมชนคือการนำเอาผลิตภัณฑ์หลักอย่างเครื่องเบญจรงค์เข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการทำกิจกรรมร่วมกับนักท่องเที่ยว คือการลงสีของเครื่องเบญจรงค์โดยสามารถให้นักท่องเที่ยวเลือกสรรตามต้องการว่าจะลงสี ภาชนะใด แต่ภาชนะที่ใช้จะเป็นแบบเล็กเพื่อง่ายต่อการทำกิจกรรมและไม่ใช้เวลามากเกินไป หรือหากมีนักท่องเที่ยวสนใจที่จะเรียนรู้ตั้งแต่ขั้นตอนแรกในการเริ่มทำเครื่องเบญจรงค์ก็ย่อมได้ แต่จะใช้ระยะเวลาที่เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้ทางชุมชนพร้อมที่จะนำเสนอผลิตภัณฑ์ต่างๆผ่านรูปแบบกิจกรรมสร้างสรรค์ที่มีความน่าสนใจ

7. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากดำเนินการการวิจัยพบว่า การวิจัยในครั้งนี้พบข้อจำกัดหลายด้าน สาเหตุมาจาก 1) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้คณะวิจัยเกิดความไม่สะดวกในการเดินทาง 2) การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลไม่สามารถเดินทางลงพื้นที่เพื่อติดต่อสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยว คนในชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ได้ตามกำหนดการ ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไป คณะวิจัยควรวางแผนสำรองในกรณีที่ไม่สามารถเข้าไปเก็บข้อมูลภายในพื้นที่ อาจมีการแก้ปัญหาโดยการขอโทรศัพท์สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล หรือการสัมภาษณ์ในรูปแบบวิดีโอคอล

งานวิจัยต่อไปควรมีการศึกษาในเชิงผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยคุณภาพ 1) การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์การทำเครื่องเบญจรงค์ 2) การเตรียมความพร้อมของชุมชนด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์การทำเครื่องเบญจรงค์ในวิถีการท่องเที่ยวแบบปกติใหม่ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่หลากหลาย นำมารวมสังเคราะห์และสร้างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). COVID-19 กับผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ.
- [2] ดร.ชนันท์ เอ็มพันธ์. (2550). การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการจัดกิจกรรมโฮมสเตย์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [3] ศรัณญา เลิศมนไพโรจน์. (2550). การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว. เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสตร์การกีฬา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] นิตดา หงส์วิวัฒน์. (2554). เครื่องปั้นดินเผา. กรุงเทพฯ.
- [5] สมพันธ์ ทิพย์มงคล และอชิพัทธ์ วิจิตสถิตรัตน์.(2559). การศึกษากระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำเครื่องเบญจรงค์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [6] ศิริพันธ์ มิ่งขวัญ และคณะ.(2557). การศึกษาเอกลักษณ์ลวดลายเบญจรงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าประเภทของที่ระลึกหมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร.กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.
- [7] พงษ์สิทธิ์ สุทธิศรี.(2557 มกราคม-มิถุนายน). เครื่องเบญจรงค์ไทยปัจจุบัน: กรณีศึกษาเครื่องเบญจรงค์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 21(1): 1-12.
- [8] วรณา วงษ์วานิช. (2546). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [9] ชาตรี แก้วมา. (2549). แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดร้อยเอ็ด. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยว เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [10] ธนภฤต สังข์เฉย. (2550). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ. เพชรบุรี: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี.
- [11] Pike, Steven D. (2008). Destination Marketing: an integrated marketing communication approach. Butterworth-Heinmann, Burlington, MA.
- [12] Richards, G., & Raymond, C. (2000). Creative tourism. ATLAS news, 23(8), 16-20.